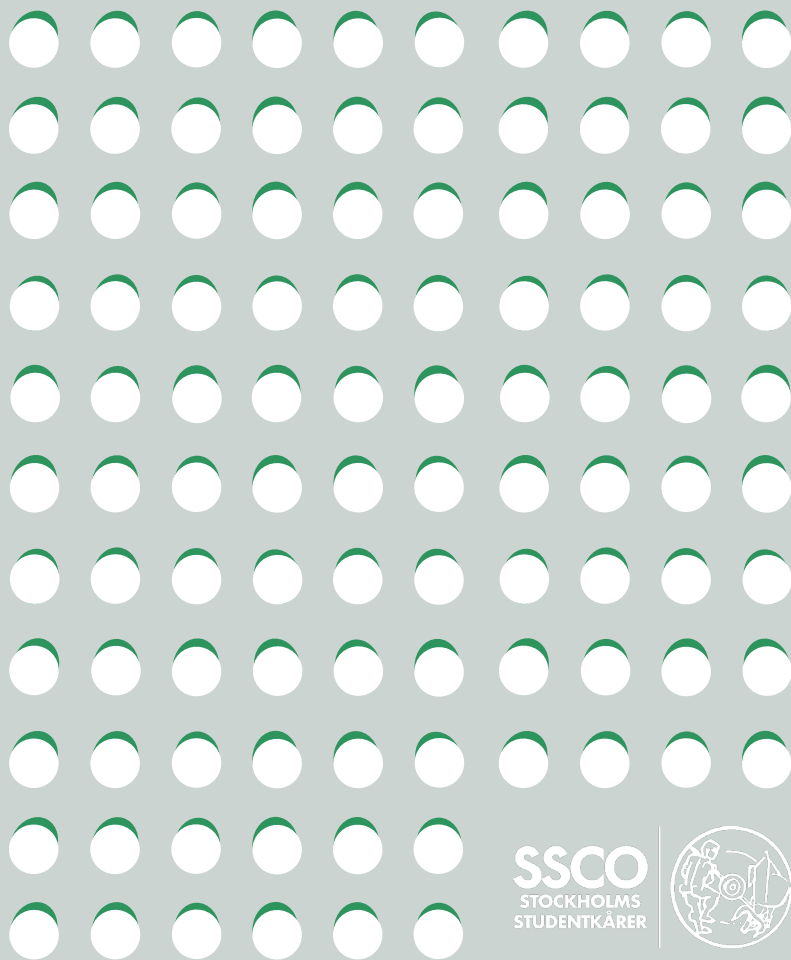

Stockholms 2023 STUDENTBUDGET

SSCO
STOCKHOLMS
STUDENTKÄRER

För tredje året i rad presenterar SSCO Stockholms studentbudget. Här visar vi vad studenter i Stockholm har att förhålla sig till ekonomiskt.

Mycket har hänt det senaste året som påverkar studenter idag och framöver. Det är krig i Europa, inflationen skjuter i höjden och energipriserna skenar.

Om studenterna hade en ohållbar ekonomisk situation innan så kan vi bara konstatera att situationen fortsätter. Vi ser även att studenter tvingas avbryta sina studier eller tacka nej till utbildningsplatser för att ekonomin inte går ihop.

Den svåra ekonomiska situationen gör att vi riskerar att se en tillbakagång i utvecklingen för att rekrytera och behålla studenter i högskolan. Stockholm, som storstadsregion, har redan det högsta prisläget när det kommer till alltifrån bostadshyror till kollektivtrafik och fritidsaktiviteter. Den pressade studentekonomin riskerar att skrämja bort än fler från att söka sig till och stanna kvar i vår region.

Studenter kommer inte bara bidra till vår framtid, vi bidrar här och nu, och behöver få anständiga villkor som inte bränner ut oss innan vi ens tagit examen. Förändring måste ske både på regional och nationell nivå.

Vi är redo för förbättring, nu.

Sofia Holmdahl, Ordförande

Martin Hansson, Vice ordförande

INKOMSTER

Studiebidrag.....	3 652 kr
Studielån.....	8 400 kr
Totalt.....	12 052kr

UTGIFTER

Bostad.....	-4 976 kr*
Medier och telefoni.....	-1 760 kr
Förbrukningsvaror.....	-130 kr
Hemförsäkring.....	-130 kr
Hemutrustning.....	-1040 kr
Mat.....	-3 400 kr
Kläder och skor.....	-690 kr
Fritid.....	-720 kr
Personlig hygien (inkl. tandvård).....	-780 kr
SL-kort.....	-650 kr
Studiematerial.....	-460 kr
Kåavgift.....	-25 kr
Totalt.....	-14 761 kr
Resultat.....	-2 709 kr

* Vid rapportens författande är hyresförhandlingarna för 2023 inte klara.

Resultat och slutsatser

Resultatet i årets studentbudget visar att en genomsnittlig student i Stockholm som tar fullt studiemedel har en **minusbudget på 2709 kronor per månad**.

Ekonomi för Stockholms studenter är fortsatt ansträngd, men inte nämnvärt sämre än 2022. Studiemedlet justerades upp, vilket gör stor skillnad. Utöver ökade bostadskostnader har matpriserna ökat markant, och utgör den största kostnadsökningen.

Studiemedlet har justerats upp och täcker kostnadsökningarna - men det betyder inte att allt är bra.

Studiemedlet behöver höjas - inte bara justeras upp. Siffrorna i den här rapporten blir, vid fortsatt inflation, snart utdaterade. Priset på mat gick upp 14 % under 2022. Skulle matpriserna gå upp ytterligare 7 % under första halvåret av 2023 så kommer maten att kosta nästan 250 kronor mer i månaden. Ekonomi är minst sagt ansträngd. Nu får det inte bli värre.

En osäker faktor är boendekostnader. **Skulle hyreshöjningarna bli högre än förväntat, och landa på sex procent** snarare än fyra procent, skulle genomsnittshyran landa på 5072 kronor. En ökning på 96 kronor i månaden och en **minusbudget på 2805 kronor**.

Precis som tidigare år kan vi konstatera att studiemedlet inte är anpassat för de förutsättningar som gäller för studenter i Stockholm. Kostnaderna för kollektivtrafik är en stor del av utgifterna och bristen på billiga studentbostäder gör det inte lättare. Och de nu skenande matpriserna utgör en ny och påtaglig effekt.

Så har vi räknat: Inkomster

STUDIEMEDEL

Att studera på heltid innebär full sysselsättningsgrad. I budgeten utgår vi från att studenterna tar fullt studiemedel, eftersom de flesta är i behov av det. Studiemedelsbeloppet kommer från Centrala studiestödsnämnden (CSN)¹ som är ansvarig myndighet för studiemedlet.

Studenter är långt ifrån en enhetlig grupp. Vi skiljer oss i ålder, livssituation, bakgrund, funktionalitet och andra förutsättningar. Vissa är unga och kan bo hemma hos sina föräldrar, andra har flyttat långt och bor i en dyr andrahandslägenhet och vissa har barnansvar.

För att få ekonomin att gå ihop arbetar många studenter vid sidan om studierna. Det är något som vi inte har tagit med i beräkningen, eftersom vi inte anser att någon ska vara tvungen att arbeta mer än en heltidssysselsättning. För vissa studenter fungerar det väl att arbeta några timmar extra, i synnerhet om extrajobbet ligger inom samma yrkesområde som den utbildning de läser. För många leder dock extrajobb till negativ stress och försämrade studieprestationer. Många har heller inte möjlighet att arbeta extra.

Studiemedlet följer prisbasbeloppet, och har med årets justering gått upp med nästan 1000 kronor.

ANDRA BIDRAG

Det finns vissa typer av extralån och extrabidrag som studenter kan söka. Till exempel tillägsslån för den som är över 25 år och tidigare har arbetat med en viss inkomst, tilläggsbidrag för den med barnansvar, och merkostnadslån för den som ska göra en

kostsam exkursion eller liknande. I denna budget har dessa eventuella extrainkomster inte räknats med eftersom de extrakostnader som de syftar till att täcka inte heller har räknats med.

Bostadsbidrag är ytterligare ett bidrag som inte räknats in. Bidraget kan sökas av unga under 29 år och barnfamiljer. År 2020 var det endast 6 % av Sveriges 360 000 studenter som nyttjade bostadsbidraget, trots att betydligt fler skulle ha rätt att ta del av det. Enligt en undersökning av Sveriges förenade studentkårer (2019) är rädsla för att bli återbetalningsskyldig, upplevelsen att det är krångligt att söka samt dålig kännedom om bidraget de vanligaste orsakerna till att studenter avstår från att söka bidraget.

I Statens offentliga utredning om bostadsbidraget 2021, framgår det att en tredjedel av alla som tar bidraget blir återbetalningsskyldiga. De skuldsatta har ofta svårt att betala tillbaka i utsatt tid och hamnar hos Kronofogden, som gör indrivning². Eftersom bostadsbidraget enbart kan sökas av vissa studenter, samt är mycket osäkert och riskfyllt att ta, har vi inte räknat in bostadsbidrag i budgeten.

6

Så har vi räknat: Utgifter

BOENDEKOSTNADER

Stockholms studenters boendekostnader baseras på en undersökning som utfördes av Novus på uppdrag av SSCO under 2020³, och räknades upp med föregående års hyreshöjning. Undersökningen fångade upp ett urval av studenter i Stockholm med olika boendeformer och visar en god genomsnittshyra.

Utifrån Novus-undersökningen kan vi konstatera att Stockholms studenter lägger i snitt 43 % av sitt studiemedel på boendet. Det kan jämföras med övriga befolkningen som i snitt lägger

26 % av sin inkomst på boendekostnader enligt Hem & Hyra⁴. **Vid rapportens författande vet vi fortfarande inte hur mycket hyrorna kommer att höjas för 2023.** Vi har därför estimerat att de höjs med fyra procent. Vår beräkning grundar sig i yrkanden av Hyresgästföreningen och Fastighetsägarna samt hyreshöjningarna hittills färdiga förhandlingar i Stockholmsregionen som ligger kring fyra procents höjning. **Med fyra procents ökning landar vi på en hyra för 4976 kronor.** Men, det är tänkbart att förhandlingarna som varit lättare är de som är färdiga. Alltså, de som landat på relativt låga procentsatser. Eventuellt blir de som återstår tuffare, och landar något högre. **Ett tänkbart exempel på en något högre hyreshöjning vore sex procent.**

MATKOSTNADER

Den största kostnaden som ökat under 2022 är priset på mat. Matpriser påverkar alla oavsett boendeform eller livsstil.

Utgifterna för mat baseras på Konsumentverkets ”Koll på pengarna 2023”⁵. Siffran baseras på att all mat tillagas hemma under hela månaden.

KOLLEKTIVTRAFIKEN

SL-taxan ligger kvar på samma nivå⁶ som förra året, en prioritering gjord av regionen för att hålla nere levnadskostnader. Med en åtstramad studentbudget gör detta gott, men en sänkning hade gjort en mer kännbar skillnad.

Det finns olika typer av biljetter för att åka med SL, från engångsbiljetter till årskort. I studentbudgeten har vi räknat med att studenter köper 30-dagarskort, då det enligt vår erfarenhet är den vanligaste biljettypen för studenter. De flesta studenter har inte råd att lägga ut hela summan för ett årskort på en gång,

och för många blir det inte heller lönsamt då tillvaron ofta inte är helt utstakad och till exempel sommarmånaderna kan spenderas på annan ort. Priset för månadskortet motsvarar nästan 6 % av studiemedlet. Motsvarande siffra baserad på medelinkomsten för förvärvsarbetande vuxna är 3 %.

STUDIEMATERIAL

Kostnaden för studiematerial är framtagen av Centrala studiestödsnämnden (CSN) 2020⁷. Kostnaden kan skilja sig beroende på olika utbildningar och lärosäten.

KÅRAVGIFT

Kåravgiften är baserad på den genomsnittliga medlemsavgiften för de fem största studentkårerna i Stockholm 2023:

- Medicinska föreningen,
- Student Association at Stockholm School of Economics
- Stockholms universitets studentkår
- Södertörns högskolas studentkår
- Tekniska Högskolans Studentkår

I snitt kostar en helårsmedlemsavgift drygt 300 kronor, vilket utslaget per månad blir drygt 25 kr.

ÖVRIGA UTGIFTER

Kostnader för medier, förbrukningsvaror, hemförsäkring, hemutrustning, kläder och skor, fritid och personlig hygien kommer från Konsumentverkets Koll på pengarna 2023.

Slutnoter

1 - CSN hemsida, om studiemedel. URL: <https://www.csn.se/bidrag-och-lan/studiestod/studiemedel.html> (Hämtad: 22-01-30)

2 - SOU 2021:101. Träffsäkert, Införande av månadsuppgifter i bostadsbidraget och underhållsstödet, Volym 1. Slutbetänkande av Utredningen om bostadsbidrag och underhållsstöd – minskad skuldsättning och ökad träffsäkerhet (BUMS). Stockholm 2021.

3 - Novus på uppdrag av SSCO: Högstuderandes hälsa och ekonomi 2021

4 - Hem & Hyra, ”Så mycket pengar lägger vi på boende”. Nyhet 26 mars 2019. <https://www.hemochhyra.se/nyheter/2019/03/26/sa-mycket-pengar-lagger-vi-pa-boende/> (Hämtad 22-01-30)

5 - Konsumentverket, ”Koll på pengarna 2023. Tips och råd om din ekonomi”. Konsumentverket KO, 2023.

6 - SL hemsida: <https://mitt.sl.se/sv/kop-biljett/#/periodbiljett> (Hämtad: 22-01-30)

7 - Centrala studiestödsnämnden (CSN), Rapport 2021:3, ”Högskolestuderandes inkomster och utgifter 2020”. Diarienummer: ADM/2021:274

Text

Carl Houston

Layout

Sara Bris

Kontakt

Carl Houston

Politisk sekreterare

politik@ssco.se

www.ssco.se

Utgiven av SSCO - Stockholms
studentkårers centralorganisation
Stockholm 2023